

A legszebb karácsonyi ajándék

Biztosan mindenki ismeri a butácska viccet: mi a legszebb ajándék? Hát az aorta, mert az szívből jön. Én azt kaptam karácsonyra.

Azt, hogy Marfan-szindrómám van, régen tudom. Apukámtól örököltem, kisgyermekkorom óta vittek a Tűzoltó Utcai Gyermekórházba vizsgálatokra. Az évek során fokozatosan következett be a változás. A testnevelés órák alól szinte végig felmentett voltam, kerülnöm kellett a fizikai megterhelést. Édesapám néhány szív műtétet követően, 48 évesen hunyt el, két nappal karácsony előtt. Pontosan nem tudom, melyik ér mondhatta fel a szolgálatot.

Azt mindig, minden orvos kihangsúlyozta, hogy gyermeket lehetőleg ne vállaljak. Sajnos 2008-ban endocarditissel kórházba kerültem. Előtte vagy másfél hónapig otthon nyüglődtem vele, az akkori házi orvosom szimpla megfázásnak diagnosztizálta. Volt, hogy napokig 39-40 fokalázam volt, és egy marék Algopyrint vettem be naponta. Szerencsére még időben kórházba kerültem, ahol egy hónapos antibiotikum kúra következett. Csodával határos módon eltűntek a mitrális billentyűmön lengedező 6mm-es baktériumtelepek. Akkoriban már Budapestre jártam, a Gottsegen György Országos Kardiológiai Intézetbe, Dr. Temesvári Andrásához. A terhességet ő sem javasolta, de azt mondta, ha már egyszer belevágok, ajánl lelkiismeretes nőgyógyászt, és együtt végigkövetik a terhességemet. Májusban kiderült, hogy babát várok. Öröömbe félelem vegyült, de mivel a várandósság semmilyen kellemetlenséget nem okozott, nyugodtan éltem át ezt a 9 hónapot. Az utolsó három hónapban a Sote I. számú Szülészeti és Nőgyógyászati Klinikáján „laktam”. Mivel ugyancsak hosszú távra berendezkedett szobatársaim voltak, hamar elrepült a három hónap. December 22-én Prof. Dr. Rigó János közreműködésével világra jött – természetesen császármetszéssel – kislányom. Sikerült a 37. hétig „egyben maradnunk”. Minden komplikáció nélkül, amit csodának könyvelek el. Az aortagyök mérete ugyanis már 50 mm volt, szóval a megengedett határérték felett.

A Marfan Alapítvány honlapját már régebből ismertem, örömmel láttam, hogy sok új tartalommal bővült. Egy kérdést tettem csak fel az „orvos válaszol” rovatban, melyben kitértem szívem jelenlegi állapotára is. Szabolcs Tanár Úr azonnal válaszolt, hogy ez már műtéti indikáció, és keressem fel a következő rendelésen. Persze nem lepődtem meg, igazán már a GOKI-ban is beszélünk róla, hogy a szülés után kilátásban van egy szív műtét. Bár a terhesség nem rontott az állapotomon, tudtam, hogy így lesz a legjobb. Életem legszebb ajándéka ez a kicsi lány, de ilyen mutatókkal, ha más kérdezné, azt mondanám, akkor inkább műtét után próbálkozzon. Ahogy Szabolcs Tanár Úr mondta, orosz rulett volt. Még megjelentem Temesvári doktornál az utolsó vizsgálaton. Elmondtam neki, hogy nem várok tovább, vállalom a műtétet, és a marfanos tapasztalatok miatt a Városmajort választom. Azt mondta, Szabolcs Tanár Úrnál jó kezekben leszek. Megható volt elköszönni, mert mindig is kitüntetett figyelemmel kezelt a várandósságom alatt. Ahogy a szülésről is, a műtétről is kért tájékoztatást sms-ben, miután túl vagyok rajta. Szabolcs Tanár Úrtól csak annyit kértem, hogy halasszuk el őszig a beavatkozást, míg nagyobb lesz a kislányom. Szeptemberben – legnagyobb csodálkozásomra – Ő keresett meg e-mailben. Addigra már bejelentkeztem egy szakrendelésére. Megbeszéltük a szükséges vizsgálatokat, megnézte a nyáron készült CT angiographia eredményét. Kértem, hogy biológiai billentyűt és Bio- Valsalva conduitot ültessen be. Úgy gondoltam, ha már ilyen fiatalon műtétre van szükségem, még kitolom kicsit azt az

időpontot, mikortól vérhígítót kell szednem. A sorozatos megfázásaim miatt december 8.-ára esett a választás.

Amitől már tavasz óta rettegettem, az az volt, hogy egy hónapra ott kell hagynom a kislányomat. Megbeszéltük, hogy édesanyám hozzánk költözik, mert a férjem a műtétet követően pár napot Pesten tartózkodott, és dolgoznia is kellett. Még gyermekpszichológust is megkérdeztem a dolgról, de hát nem volt nagyon választásom. Már akkor eldöntöttem, hogy ha a műtét komplikációmentesen zajlik, karácsonyra és szilveszterre hazlátogatok a szanatóriumból. December 7-én este felmentünk Budapestre. Másnap, korán reggel elindultunk a Városmajori Szívsebészetre. Nem volt rossz kedvem, tudtam, hogy túlélem, bármi is adódik. Bízam az orvosomban és bízam magamban is.

A folyosón sokan váraoztak, felvétel, EKG, vérvétel, adategyeztetés. Egy hatágyas kórteremben kaptam ágyat. Mindenki nagyon kedves és szimpatikus volt, a betegek és a személyzet egyaránt. Dr. Paulovich Erzsébet aneszteziológus doktornő mindent kedvesen elmagyarázott, mivel a kisbabám már akkor nagyon hiányzott, megnyugtató, együttérző szavai sokat segítettek. Egy késői hajmosáson kívül másra már nem emlékszem. Kaptam valami gyógyszert, talán nyugtatót, de nem tudtam korán elaludni. Másnap – bár szerettem volna ébredés után rögtön indulni a műtőbe, várnom kellett. Voltak előttem. Gondoltam is, Szabolcs Tanár Úr jól elfárad, mire sorra kerülök. 11 után fognak bevinni, mondták a nővérek. Addig férjemmel váraoztunk. Volt egy fél literes kólája, amibe majdnem beleittam. Pedig nem is szeretem. Aztán az ajtóban megjelent egy hordágy sarka – na, mennem kell. Félttem. Felfeküdtem az ágyra. A férjem egészen a műtőfolyosóig kísért. Ott adott egy puszit, tovább nem jöhetett. Hűvös volt. A műtő ajtaja előtt állította meg a fiú a kocsit, mondta, mindjárt mehetek be. Akkor megjelent Szabolcs Tanár Úr, talán már be volt öltözve, nem emlékszem. Szóltam, hogy én most kérek valamit, mert be vagyok ijedve rendesen. (Azt hiszem, ennél erősebb kifejezést használtam.) Eleget láttam. Valaki kijött, talán Paulovich doktornő, vagy valaki más és adott valami injekciót. Akkor ott véget ért a film.

Az intenzíven ébredtem. Az első dolog, amire gondoltam, hogy ha nem ihatok egy kis kólát, végem. Talán az agyam végig a műtét alatt az utoljára látott fél literes kólán rugózott... Egy nővér többször odajött és elmondta, hogy túl vagyok a műtéten, sikeres volt. Persze csak bólogatni tudtam. Ettől félttem leginkább, a tubustól. Még sosem voltam lélegeztetőn. Azért előtte elolvastam egy orvosi tanulmányt a korai extubálás pozitív voltáról. Reméltem, hogy velem is így tesznek. Eleinte nehezen ment a lélegzés. A gép folyton sípolt. A nővér mondta, hogy próbáljam normálisan venni a levegőt, mert csak akkor tudják biztonsággal eltávolítani a tubust. Aztán jött egy kedves, fiatal doktornő. Szerencsére kihúzta, hála az égnek. Nem a kommunikációképtelenség zavart leginkább, nem vagyok egy akkora dumagép, meg a gépek jeleznek, ha baj van. Csak mégis... Később egy praktikus fehér kancsóból meg is itattak. Megváltás volt, mégha csak pár kortyot is ihattam. Nem tudom, éreztem-e fájdalmat. Nem emlékszem. Biztosan. A férjem valahogy bejöhett. Mikor még otthon voltam, kértem, ne jöjjön be az intenzívra, nem akartam, hogy úgy lásson. De a kórházban már nem tiltottam meg neki. Jó volt, hogy ott volt. Szabolcs Tanár Úr is bejött. Vele Volt Dr. Pólos Miklós is, ő asszisztált a műtétetnél, és ő varrt össze. Szabolcs Tanár Úr megjegyezte, hogy nála kell reklamálni, ha az egyik mellem lejjebb került. Hát, szerencsére nem kellett. Mivel a műtét szerdán délután ért véget, ez a nap kizárólag alapon csak csütörtök lehetett. Kaptam két zacskó vért, és mehettem le az őrzőbe. Sosem értettem, hogy a beteghordók hogyan tudnak magukat teljesen elhagyott, kapaszkodni is alig tudó testeket zökkenőmentesen átemelni egy szomszéd ágyra. Hát tudnak.

Az őrzőnek már volt pár lakója rajtam kívül. Nem emlékszem, mi történt azon a napon. A kedves hölgy, aki az EKG-t csinálta – sajnos nem emlékszem a nevére – meglátogatott. Röntgent is csináltak. A hölgy – doktornő? –nem tudom – aki a röntgent készítette, kedvesen elbeszélgetett velem. Kiderült, hogy rokonok vagyunk. Nem is olyan távoli rokonok... A nővérnek előre jeleztem, hogy nyavalygós vagyok. Nem tudom, tényleg annak talált-e.

A műtéti heg alatti csövet még aznap eltávolították. Ettől is ok nélkül rettegettem. Bár előre szóltam, hogy lehet, üvölteni fogok, egy hangom sem volt. Nem éreztem semmit. (A szomszéd ágyon fekvő úr sem lehetett bátrabb, mert ő is előre szólt, hogy ha fájni fog, ő bizony hangot ad érzéseinek. De természetesen ő sem kiabált.) Itt már enni is kaptam. Lehet, hogy előbb is, mint emlékszem, de semmit sem ettem. Nem voltam éhes.

Másnap reggel szépen felöltöztettek a pizsamámba és átvittek a kórterembe, ahonnét indultam. Másik ágyat kaptam, de csak egy éjszakát tölthettem itt. A férjem szorgalmasan látogatott itt is. Fura érzés volt, néha úgy éreztem, teher a jelenléte, teher beszélgetni vele. De nagyon rossz lett volna, ha nincs ott. Sokat jelentett, hogy mellettem állt. Talán az ilyen helyzetekre szokták mondani, hogy az ember magát is nehezen viseli el... Sikerült aznap eljutnom a kórteremben található mosdóig, én annak is örültem. Aztán ki a folyosóra, bár szédültem, de próbálkoztam. Az EKG-s hölgy itt is meglátogatott. Kifésülte összegubancolódtott hajamat, és szépen be is fonta. Bár a frufrut illetően volt némi nézeteltérés, de aztán konszenzusra jutottunk. Nekem ugyanis mindig kell egy tincs, ami mögé elbújhatok. Jól estek a biztató szavak, a kedvesség, amit nem csak tőle, hanem a nővérektől is megkaptak a betegek. Pedig van dolguk bőven. Úgy gondolom, hogy az ilyen helyeken, mint az intenzív vagy a szívsebészeti osztály tényleg a profik dolgoznak. Szabolcs Tanár Úr is meglátogatott, többször az ott töltött idő alatt.

Ezután egy másik, háromágyas terembe kerültem. Innét már gyorsan peregtek az események. Mivel nehezen lélegeztem, még kaptam egy kis oxigént. Kötözések, vizitek, séták, látogatók. Eleinte kicsit lehangolt voltam, de más bajom nem volt. Mivel a Balaton mellett lakom, egyértelmű volt, hogy Balatonfüredre kerülök szanatóriumba, az Állami Szívkórházba. A 8. napon, csütörtökön jött is értem a betegszállító.

Előtte még rendbe tették a sebemet, megkaptam a zárójelentést, és elköszöntem Szabolcs Tanár Úrtól. Csinos kis dossziét kaptam a zárójelentéssel, „használati útmutatóval”, elérhetőségekkel. Összecsomagoltam, és délelőtt meg is érkezett értem a betegszállító. Én voltam az első beteg, az anyósülésen kaptam helyet. Mivel sok beteget kellett felvennünk, hosszú és kalandos úton értünk le Balatonfüredre.

A kórház első pillantásra olyan volt, mint egy labirintus. Egy idősen néni volt a szobatársam, akiről hamar kiderült, hogy nem átlagos ember. Vicces volt és érdekes történeteket mesélt az életéről. Még egy kis kirándulást is tettünk Füreden, megmutatta, hol lakik. Nem volt túl feszített a napirend, két torna, egy masszázs hétköznapokon, jó néhány echokardiographia némi mellkasi folyadék miatt. A karácsony alig több, mint két héttel a műtét után érkezett el. A családom értem jött, jó volt kicsit otthon. Megünnepeltük kislányom első születésnapját is. Aztán újabb pár nap szanatórium, szilveszterkor újra otthon. Az utolsó három napon a szanatóriumban még készítettek egy echokardiographiát. A vérhígító injekció beadását – amit biológiai billentyűvel három hónapig kell – nem voltam hajlandó megtanulni. Képes voltam beadni magamnak – ezt egyszer ki is próbáltam, de inkább férjemre hagytam a dolgot. Őt kevésbé zavarta. Bár volt még némi mellkasi folyadék, vízajtó segítségével néhány hét alatt eltűnt. Hamar elszállt ez az egy hónap. Annyira féltem, aztán meg hirtelen túl voltam az egészen... Pedig mintha csak tegnap lett volna.

Köszönöm mindenkinek az áldozatos munkát, amivel segített, hogy könnyebben átvészeljem a nehéz napokat. Köszönöm Szabolcs Tanár Úrnak – minden marfanos nevében – hogy vigyáz ránk.

Az első Országos Marfan Találkozón ült mögöttem egy úr – nem marfanos, hanem hozzátartozó – aki viccesen megjegyezte egy „élménybeszámoló” után: „Egészen megjött a gusztusom a szívműtétéhez!” Hát, feltehetőleg a történetemtől senki sem fogja a Városmajort választani nyaralás helyett, de talán akiknek feltétlenül szükségük van a beavatkozásra, félnek vagy vacillálnak még, elgondolkoznak. Nem olyan ijesztő a dolog, mint úgy élni, hogy egy komolyabb fizikai erőfeszítést követően beüthet a baj.

Novográdeczné Plótár Judit